

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

щодо проекту Постанови про визнання 2 липня офіційним Днем Національної поліції України (реєстр. № 2526а від 26 серпня 2015 року)

Комітет Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя розглянув на своєму засіданні 12 травня 2016 року (протокол № 47) на відповідність Конституції України проект Постанови про визнання 2 липня офіційним Днем Національної поліції України (реєстр. № 2526а від 26 серпня 2015 року), поданий народним депутатом України Кривошеєю Г.Г.

Згідно з пояснювальною запискою до проекту Постанови він розроблений з метою засвідчення важливості прийняття Закону України «Про Національну поліцію», вшанування молодого покоління захисників державних інтересів.

Проектом Постанови пропонується рекомендувати Кабінету Міністрів України забезпечити відзначення 2 липня на загальнодержавному рівні Днем Національної поліції України, в зв'язку з чим розробити і затвердити відповідні плани заходів, вирішити питання щодо фінансового та матеріально-технічного забезпечення. Крім того, пропонується покласти контроль за виконанням цієї Постанови на Комітет Верховної Ради України з питань культури і духовності.

Вирішуючи питання про відповідність проекту Постанови положенням Конституції України, Комітет виходить з наступного.

В Конституції України зазначається, що Україна є соціальною, правовою державою (стаття 1), органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України (частина друга статті 6), в Україні визнається і діє принцип верховенства права, Конституція України має найвищу юридичну силу, закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частини перша, друга статті 8). За приписом частини другої статті 19

Конституції України органи державної влади зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Загальна спрямованість проекту Постанови узгоджується зі статтями 3, 11, частинами першою, другою статті 43 Конституції України, згідно з якими людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави. Держава сприяє консолідації та розвитку української нації, її історичної свідомості, традицій і культури, а також розвитку етнічної, культурної, мовної та релігійної самобутності всіх корінних народів і національних меншин України. Кожен має право на працю, що включає можливість заробляти собі на життя працею, яку він вільно обирає або на яку вільно погоджується. Держава створює умови для повного здійснення громадянами права на працю, гарантує рівні можливості у виборі професії та роду трудової діяльності, реалізовує програми професійно-технічного навчання, підготовки і перепідготовки кадрів відповідно до суспільних потреб.

Водночас аналіз запропонованого проекту Постанови дозволяє зробити висновок про його невідповідність положенням Основного Закону України з огляду на наступне.

Зміст проекту Постанови не відповідає його назві, оскільки пропонується рекомендувати Кабінету Міністрів України забезпечити відзначення 2 липня на загальнодержавному рівні Дня Національної поліції України, тобто професійного свята, яке на сьогодні не встановлено жодним нормативно-правовим актом. У самому тексті проекту Постанови про встановлення такого професійного свята також не йдеться.

Відповідно до статті 113 Конституції України Кабінет Міністрів України є вищим органом у системі органів виконавчої влади, він відповідальний перед Президентом України і Верховною Радою України, підконтрольний і підзвітний Верховній Раді України у межах, передбачених Конституцією України. Кабінет Міністрів України у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, а також указами Президента України та постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України.

Частиною першою статті 85 Конституції України визначено перелік повноважень Верховної Ради України, частиною другою цієї ж статті передбачено, що Верховна Рада України здійснює також інші повноваження, які відповідно до Конституції України віднесені до її відання.

Згідно зі статтею 91 Конституції України Верховна Рада України приймає закони, постанови та інші акти.

Відповідно до статті 46, частини другої статті 138 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» рішеннями Верховної Ради є акти

Верховної Ради, а також процедурні та інші рішення, які заносяться до протоколу пленарних засідань Верховної Ради. Актами Верховної Ради є закони, постанови, резолюції, декларації, звернення, заяви. Постанови Верховної Ради приймаються з конкретних питань з метою здійснення її установчої, організаційної, контрольної та інших функцій.

З комплексного аналізу положень Конституції України та Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» можна зробити висновок, що установча функція парламенту означає формування/участь у формуванні органів виконавчої та судової влади, формування парламентських структур, призначення/обрання на посади, звільнення з посад, надання згоди на призначення і звільнення з посад осіб інших органів державної влади та ін.; організаційна – планування роботи, формування порядку денного пленарних засідань, організація парламентських слухань, підготовка звітів про підсумки роботи, забезпечення висвітлення діяльності парламенту в засобах масової інформації та ін.; контрольна – здійснення парламентського контролю безпосередньо або через утворені парламентом органи за діяльністю Президента України, Кабінету Міністрів України, за забезпеченням конституційних прав, свобод і обов'язків громадян України, додержанням законів та інших актів, за виконанням загальнодержавних програм і бюджету та ін.

Згідно з частиною першою статті 89 Конституції України Верховна Рада України для здійснення законопроектної роботи, підготовки і попереднього розгляду питань, віднесених до її повноважень, виконання контрольних функцій відповідно до Конституції України створює з числа народних депутатів України комітети Верховної Ради України.

У зв'язку з цим члени Комітету з питань правової політики та правосуддя звертають увагу на те, що запропоноване у проекті Постанови покладення контролю за її виконанням на Комітет Верховної Ради України з питань культури і духовності, не відповідає Основному Закону України, адже такі повноваження не відносяться до контрольних повноважень Комітету в розумінні статті 89 Конституції України та статті 14 Закону України «Про комітети Верховної Ради України».

У Рішенні від 07 квітня 2004 року № 9-рп/2004 (справа про Координаційний комітет) Конституційний Суд України наголосив на тому, що повноваження Верховної Ради України визначаються Конституцією України (підпункт 4.2 пункту 4 мотивувальної частини).

Аналіз норм Конституції України свідчить, що встановлення в Україні професійних свят не відноситься до повноважень українського парламенту.

При цьому, члени Комітету зазначають, що, наприклад, День Національної гвардії України встановлено Указом Президента України від 18 березня 2015 року № 148/2015, День Військово-Морських Сил Збройних Сил України – Указом Президента України від 12 червня 2015 року № 331/2015, а День працівників морського та річкового флоту – Указом Президента України від 12 червня 2015 року № 332/2015.

Оскільки Верховна Рада України є органом державної влади та зобов'язана діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України, прийняття даного проекту Постанови виходить за межі повноважень Верховної Ради України.

Враховуючи викладене, Комітет дійшов висновку, що проект Постанови про визнання 2 липня офіційним Днем Національної поліції України (реєстр. № 2526а від 26 серпня 2015 року), поданий народним депутатом України Кривошеєю Г.Г., суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

Р.П. КНЯЗЕВИЧ